

# HEEMKUNDEKRING GROESBEEK

## NIEUWSBRIEF 13

JUBILEUMNUMMER

verschijnt twee keer per jaar

november 2013

jaargang 8

### COLOFON

**Uitgave van de  
Vereniging  
Heemkundekring  
Groesbeek**

**Redactie:**

Sjef Schmiermann  
Bram den Boer  
Jan Norp

**Archiefonderzoek:**

Gerrie G. Driessen

**Fotografie:**

Fotoarchief  
Heemkundekring

**Opmaak:**

Jan Norp

**Redactieadres:**

Gen. Gavinstraat 48  
6562 ML Groesbeek  
tel 024 397 2118

**Abonnement**

aanvragen via  
[denboer.bram@gmail.com](mailto:denboer.bram@gmail.com)

© Heemkundekring  
Groesbeek

### HEEMKUNDEKRING GROESBEEK 1973-2013

Vereniging sinds 7 december 1976

'Heemkundekring in Groesbeek opgericht', berichtte *De Gelderlander* enige dagen na de oprichtingsvergadering van 14 november 1973. 'Doel van de heemkundekring is het vastleggen, bewaren en uitdiepen van de historie van Groesbeek. Als de vereniging voldoende documentatie heeft vastgelegd, wil zij als informatiecentrum gaan fungeren. De vereniging wil het werk waarmee o.a. pastoor Hoek en de gemeentesecretaris C. Luijben zijn begonnen, voortzetten. In de vergadering is een voorlopig bestuur gekozen, bestaande uit: G.G. Driessen (voorzitter), Mej. H. Göbbels (secretaris), J. Driessen (penningmeester), Th. Luijben, W.M.J. van der Weide. Het bestuur ziet als voorlopige taak het opstellen van een werkprogramma en het documenteren van het voorhanden zijnde materiaal', aldus *De Gelderlander*. In de kort na de oprichting gehouden vergadering bracht Bram den Boer advies uit over het opstellen van de overeenkomst over bruikleen van particulier archiefmateriaal. Bram den Boer fungeert nu al 38 jaar als secretaris. Hij is samen met Gerrie Driessen en Wim van der Weide 40 jaar lid van de Heemkundekring. Vanaf het begin is er veel aandacht besteed aan het documenteren van beeldmateriaal, vooral van foto's van dorpsgezichten en dorpelingen. Met name Ben Thissen, onderwijzer en dorpskenner bij uitstek, heeft zich daarbij verdienstelijk gemaakt. In die tijd deed het begrip 'oral history', het opschrijven en verwerken van mondelinge geschiedenis, zijn intrede. Door het op tijd onderkennen van het belang hiervan, zijn veelwetenswaardigheden over oud-Groesbeek (1900 tot 1950) vastgelegd. Gegevens die zouden anders verloren zijn gegaan. Later ging de Heemkundekring zich ook bezighouden met archeologie, met verrassende resultaten. Hoogtepunt was de in 1990 aan de Hoflaan gestarte opgraving van de funderingen van het kasteel van de heren van Groesbeek. Het verslag hiervan verscheen in 1995 onder de titel *Van Rijkshof tot Renthuis*.

Vervolg op bladzijde 2

### Torens van Groesbeek (4)



**Toren van de in  
september 1944 verwoeste  
kerk van Breedeweg,  
gebouwd in 1935,**



### 10 juni 1976 Kringbijeenkomst in het zaaltje van Hotel-Café In De Locomotief.

Bij deze foto kan worden opgemerkt dat pas drie jaar na de oprichting de moeite genomen is een bijeenkomst te fotograferen. Niet eens met de camera van de amateurfotograaf Thom Luijben maar met het eenvoudige toestel (met flietslampje) van de voorzitter Driessen. Op de foto van links naar rechts: Jan Nas, Ben Thissen, Kees Tervoort, Bram den Boer, Wim van der Weide, Gerrie Driessen, Thom Luijben, Jan Medendorp, Herman Lensing en Henk Jansen (Henk van Gelre).

In 1991 verscheen *Van Gronspech tot Groesbeek. Fragmenten lokaal verleden 1040 -1940*, welke uitgave als een standaardwerk mag worden aangemerkt. Het dertigjarig jubileum werd in 2003 gevierd met de in het Nationaal Bevrijdingsmuseum ingerichte tentoonstelling "Zwoegen en Swingen" over Groesbeek 1945-1975. Als toelichting verscheen een gelijknamig boekje. Niet alle publicaties en activiteiten kunnen hier opgesomd worden. Maar niet onvermeld mag blijven de in 2008 uitgegeven *CANON Groesbeekse geschiedenis in vijftig vensters*, vooralsnog een absoluut hoogtepunt in onze historie. Meer informatie is te vinden op de sinds 2005 bestaande website [www.heemkundekringgroesbeek.nl](http://www.heemkundekringgroesbeek.nl). De website wordt verzorgd door Michel Janssen en bevat ook alle nummers van de, in 2006 voor het eerst verschenen, Nieuwsbrief.

De ledenvergadering van donderdag 21 november 2013 wordt geheel gewijd aan het 40-jarig jubileum.

## 40 jaar Heemkundekring in beeld samengesteld door Gerrie G. Driessen



**17 juni 1977.** Aanbieding van het eerste exemplaar van de uitgave *Groesbeek in oude ansichten, deel 2*.

Burgemeester A. Baltussen ontvangt het boek van Gerrie G. Driessen op de weide naast het klooster Mariendaal, historische grond dicht bij de plek waar eens het kasteel van Groesbeek gestaan heeft.

Links staan Paul Wilbers (toen leraar Nederlands) en zijn echtgenote Elly Wilbers –Berendsen, die de tekst van het boekje redigeerde. Rechts staan de kringleden Bram den Boer en Ben Thissen.



**9 maart 1985:** Kijkje in Groesbeeks verleden.

Leden van de Heemkundekring Groesbeek brengen een bezoek aan de heer Hettinga van de Postweg, die voor zijn vertrek uit het dorp liet zien wat hij in de loop van de jaren uit de grond had gehaald. De leden van de Heemkundekring worden vergezeld door de student prehistorie Huub Borst Pauwels.

Op de foto zit de genoemde archeoloog vooraan rechts, vervolgens Bram den Boer, de landbouwer Ytsje Hettinga, Ben Thissen, Paul Thissen, Jan Nas en Gerrie Driessen.



**Najaar 1986.** Ledenvergadering in het zaaltje van Hotel-Café In De Locomotief.

Van links naar rechts: Ben Thissen, Lieuwe van Kampen, Toon Bosch. Gerrie Driessen, Bram den Boer, Wim van der Weide, Jan Nas, Thom Luijben en Cees Tervoort.

Tijdens de vergadering werd het te Groesbeek gehouden Nachbarschaftfest geëvalueerd. Deelnemende gemeenten waren Groesbeek, Kranenburg, en Ubbergen. De Heemkundekring had zich in een kraam gemanifesteerd met een dia-vertoning van oude ansichtkaarten en een tentoonstelling van enige oude foto's en landkaarten en van prehistorische voorwerpen, die in 1984 op Klein-Amerika door Huub Borst Pauwels gevonden zijn.

## 40 jaar Heemkundekring in beeld samengesteld door Gerrie G. Driessen **vervolg**



### **2 april 1990.** Opgraving aan de Hoflaan.

In de periode februari tot oktober 1990 vond aan de Hoflaan de opgraving plaats van de fundamente van het voormalige kasteel Groesbeek. Deze opgraving leidde tot verrassende vondsten die een nieuw licht wierpen op de vroege, middeleeuwse geschiedenis van Groesbeek. De initiatiefnemers Jan Kuijpers en Th. Klösters, kregen in maart assistentie van Piet Arents, Peter Beisiegel, Bram den Boer, Huub Borst Pauwels, Henk Haefkens en Wim van der Weide. Deze zogenoemde 'graafploeg' heeft toen baanbrekend werk verricht. Sinds die tijd staat archeologie hoog in het vaandel van de Heemkundekring. Op deze foto zien we Peter Beisiegel bezig met de pomp die Huub Borst Pauwels droog moet houden. Jan Kuijpers, rechts, kijkt toe.



### **Vitrine met een selectie van vondsten** uit de

bewoningslagen onder de fundaties van het renthuis. Bij het uitsorteren van de aardewerkscherven werd aangetroffen de soorten: Karolingisch, Vroeg aardewerk, Pingsdorf, Andenne en Proto-steengoed. Verder zijn er munten, resten van metalen voorwerpen en drie hardsteentjes met afbeeldingen van de St. Hubertuslegende en fabeldieren gevonden.



**21 oktober 1991.** Ledenvergadering in het zaaltje van Hotel-Café In De Locomotief. De foto is vanachter de bestuurstafel genomen. Vooraan links: Thom Luijben, drs. W.F.M. Ahoud (auteur Inventaris van het archief der gemeente Groesbeek 1758 -1943 (1952), Hans Hermsen (gemeentesecretaris), Cees Tervoort, Jan Nas, H. Haefkens en A. Diepen. Rechts zit Toon Bosch, die vertelt over de stand van zaken betreffende het boek *VAN GRONSPECH TOT GROESBEEK* (uitgave 1991). Naast hem (niet zichtbaar) zit o.a. Sjef Schmiermann, die samen met Toon Bosch de redactie van dat boek verzorgde.



### **28 november 1992.** Schervenavond .

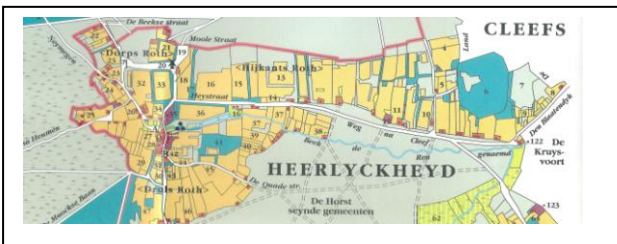
De opgraving van de fundamente van het voormalig kasteel Groesbeek werd met grote belangstelling gevolgd door professionele archeologen. Van hun expertise, opgedaan tijdens drie zogenaamde schervenavonden, werd door de Heemkundekring dankbaar gebruik gemaakt. Op de foto van links naar rechts: Bram den Boer, Wim van der Weide, Piet Arents, Peter Beisiegel, W.N. Thijn (voorzitter Archeologische Werkgemeenschap afdeling Nijmegen) en Henk Haefkens.



**2 december 1995.**

Presentatie uitgave *Van Rijkshof tot Renthuis*. Het eerste exemplaar werd aangeboden aan wethouder Jan Poelen. Het boekje, geschreven door Peter te Boekhorst, geeft een overzicht van resultaten van de opgraving, die in 1990 werd uitgevoerd op het voormalige kasteelterrein aan de Hoflaan.

Van links naar rechts: Cees Tervoort, wethouder Jan Poelen, Gerrie Driessen, Wim van der Weide, Bram den Boer, Thom Luijben en Bert Thissen (stadsarchivaris van Kleef).



**Groesbeek in 1755**

Fragment van de kaart van het grondgebruik en toponiemen volgens de verpondingskaarten van de heerlijkheid Groesbeek en het Nederrijkswald, van J. van Aarden. In het boek *Van Gronspech tot Groesbeek* is deze kaart als Bijlage I opgenomen. De kaart is ontworpen en gerealiseerd door Bert Thissen en Chris Peeters.



**Jaarmarkt juli 2007.**

De kraam van de Heemkundekring bemand door Gerrie Driessen, Bram den Boer, Peter Beisiegel en Wim van der Weide. De eerste keer dat de kring zich op de Jaarmarkt manifesteerde, was in juli 1992. De laatste keer, na 20 jaar onafgebroken acte de présence gegeven te hebben, was in 2012. Ook op het sinds vijf jaar georganiseerde Nederlandse Wijnfeesten presenteerde de kring zich van 2009 tot 2012.



**9 december 2008.**

In het kader van het 35-jarig bestaan van de Heemkundekring wordt in de raadszaal gepresenteerd *CANON Groesbeekse geschiedenis in vijftig vensters*, waarvan de samenstellers op deze foto te zien zijn. Achter het spreekgestoelte Bram den Boer en aan tafel wethouder Theo Giesbers (die het eerste exemplaar krijgt aangeboden), Wim van der Weide, Gerrie Driessen, Sjef Schmiermann en (gedeeltelijk zichtbaar) Leo Zillessen



**31 mei 2013** Onthulling paneel bij Gemeentetoren Kerkstraat

Bram den Boer onthulde bij de gemeentetoren van de protestantse kerk het eerste van de drie informatiepanelen over het ontstaan van Groesbeek (zie Nieuwsbrief 12 d.d. mei 2013). Hierbij de tekening waarop Groesbeek in de 16<sup>e</sup> eeuw is verbeeld met de kerk op de voorgrond en het kasteel verderop. *Tijdlijn* ontwierp de informatiepanelen. Peter Nuyten maakte de prachtige tekeningen, Bureau BUUV deed de vormgeving.